

פרופ' הורסט קוהלר, נשיא הרפובליקה הפדרלית של גרמניה: מי היה חושב לפני 40 שנה שהיחסים בין ישראל וגרמניה יהיו טובים וחמים כפי שהם היום

פרופ' הורסט קוהלר

גרמניה היא השותף העסקי הגדול ביותר של ישראל באירופה

באיחוד האירופי גרמניה עומדת לצידה של ישראל

ישראל צריכה לחיות בלי פחד מטרור

לאחר כניסתה של קפריסין האיחוד האירופי נמצא במרחק של עשרים דקות טיסה מישראל

מאז פגישתם הראשונה של דוד בן גוריון וקונראד אדנאואר ב-1960 גרמניה וישראל עברו דרך ארוכה. האמון בין ישראל וגרמניה נבנה בהדרגה, במפגשים בניו יורק, אחר כך בשדה בוקר, בביקורים הממלכתיים הראשונים של הנשיא חיים הרצוג ושל רייצ'רד פון וייצקר. נשיא גרמניה יוהנס ראו דיבר מעל לבמת הכנסת. הנשיא ויצמן דיבר בפני הבונדסטאג - כך אמר פרופ' הורסט קוהלר נשיא הרפובליקה הפדרלית של גרמניה בנאומו בכנסת בעת ביקורו בישראל.

לא הייתה זו דרך קלה, אמר נשיא גרמניה. ישראל וגרמניה צעדו בדרך זו ביחד, בנו את היסודות שניתן היה לבנות. הנשיא קוהלר הביע משאלה, שגם בעתיד ישראל וגרמניה ילכו בדרך זו.

קוהלר ציין שכנשיא גרמניה הוא מבקש להדגיש שהאחריות לשר-אה היא חלק מן הזכות הגרמנית שישראל צריכה לחיות בגבולות בין-לאומיים מוכרים, בלי פחד וטרור. זוהי אבן יסוד בפוליטיקה הגרמנית. גרמניה הוכיחה במעשים שהיא עומדת איתן לצד ישראל ותושביה.

נשיא גרמניה סיפר שטרם ביקורו בישראל עשה נסיעה ארוכה, שהובילה אותו מאושוויץ, דרך ברלין-לירושלים. מסע זה הוביל אותו בדרכי ההיסטוריה המשותפת של ישראל וגרמניה.

קוהלר סיפר שבעת ביקורו באושוויץ הניצולים ליוו אותו. "עברתי דרך השער, ראיתי את הצריפים, את פסי הרכבת, את הרמפות, עברתי מתאי הגזים למשרפות. הניצולים עמדו לצדי. הם עזרו לי, לגרמני, במקום הזה. זה ריגש אותי מאוד, ועל כך אני אסיר תודה".

נשיא גרמניה סיפר שבעת ביקורו ביד-ושם שמע את הקול שקרא את שמות הילדים שנרצחו. נשיא גרמניה אמר: "ביד-ושם חשבתי שאני נמצא באתר של אבלות וזיכרון, וגם של אנושיות ושל תקווה".

נשיא גרמניה הוסיף ששנות השלטון הנאצי יהיו לעד חלק בלתי נפרד מההיסטוריה של גרמניה.

בהמשך ציין קוהלר שב-1945 לגרמנים במערב ניתנה ההזדמנות לבנות חברה פתוחה. מאז הופלה חומת ברלין, ב-1989 בדרכי שלום, הערך שגרמניה מייחסת לחופש ולדמוקרטיה גדל עוד יותר. גרמניה יודעת שאין פוגעים בכבוד האדם. אבות החוקה הגרמנית חוקקו בסעיף הראשון של החוקה את הלחץ שנלמד מהפשעים של הנציזם - סוציאליסטים. להגן על כבוד האדם. לכבד את האדם. זה תפקידו של העם הגרמני. הפוליטיקה הגרמנית תימדד ותיבדק ביכולתה של גרמניה לפעול תמיד ובכל עת למען זכויות האדם.

קוהלר אמר שהאנטישמיות ושנאת הזרים לא נמחקו כליל בגרמניה. על גרמניה להתמודד עם הימין הקיצוני ועם גילויי האנטישמיות. על גרמניה לפתוח במתקפה נגד זרמים אלה. הורסט קוהלר נשיא הרפובליקה הפדרלית של גרמניה הבטיח שזה ייעשה.

בהמשך סיפר נשיא גרמניה שהתלמידים בגרמניה פעילים בלימוד העבר. נפגשים עם העדים האחרונים של אותה תקופה. בודקים מה קרה עם שכניהם. בכך התלמידים הולכים בעקבות השואה. בפרט בר קרויצברג בברלין קבוצה של תלמידים איתרו והראו לחבריהם ולאחרים בתים של יהודים שנרצחו על ידי הנאצים. מתקיימת תערוכה המעבירה רגשות ורשמים של צעירים לאחר ביקור באושוויץ. מאז שנפתח המוזיאון היהודי בברלין ב-1999, ביקרו בו 2.5 מיליון אנשים. בשנה שעברה ביקרו במוזיאון כ-7,000 קבוצות של צעירים. הבקשות לביקורים השנה רבות ביותר.

"היום אני אורח בירושלים, אני מבקר בארץ שהפכה לביתו של העם היהודי. ביקורי הוא לרגל מלאות 40 שנה ליחסים דיפלומטיים בין ישראל לגרמניה. בין גרמניה לישראל לא יכולים להתקיים יחסים נורמליים. אבל מי היה חושב, לפני 40 שנה, שהיחסים יהיו טובים וידידותיים כמו היום" - אמר הנשיא.

הנשיא קוהלר ציין שהיחסים היום מאופיינים לא רק ברמה הרשמית. הם חמים והדוקים גם בין בני אדם בגרמניה ובישראל. הם מבוטאים בחילופי נוער, ב-100 ערים תאומות, בעבודת מתנדבים של Pax Christi ו-Pax Christi Aktion, בשיתוף פעולה בין האיגודים

מקצועיים, בקרנות הפוליטיות, בביקורים של חברי פרלמנטים. כל אלה מחזקים את היחסים האמיצים בין גרמניה לישראל. גם אם יש ירידה בביקורי הגומלין, בעיקר בגלל מצב הביטחון במזרח התיכון, אין לגרמניה, חוץ מאשר עם אירופה ועם אמריקה, יחסים כה קרובים כמו עם ישראל.

בהמשך אמר הנשיא קוהלר שהרפובליקה הפדרלית של גרמניה בנתה דמוקרטיה איתנה וכלכלת שוק חברתית מצליחה ובכך גאוותה. עם זאת, אין מקום לשביעות רצון, כי גרמניה צריכה לעמוד בתביעות של המאה ה-21. בגרמניה הוחל ברפורמות חשובות והתהליך הזה צריך להימשך. יותר חידושים וצמיחה כלכלית יביאו גם למקומות עבודה חדשים - דבר שיחזק את המרקם החברתי וגם יפחית את אי-שביעות הרצון של אלה שמרגישים מקופחים. גרמניה דינמית היא שותף אטרקטיבי יותר למען ישראל.

נשיא גרמניה ציין שישראל, בתנאים מאוד קשים, הקימה חברה דמוקרטית ופתוחה. גרמניה חשה קירבה לישראל, שהפריחה את השממה ועמה הפך את הארץ מארץ מתפתחת למדינה של טכנולוגיה לוגית מתקדמת. הרצון להשיג חידושים יכול להוות דוגמה לארצות אחרות, אפילו לגרמניה. מפעלים רבים, גם בגרמניה ובמקומות מות אחרים, מכירים בישראל כמקור לחידושי טכנולוגיה. מפעל התוכנה הידוע NetWeaver פותח על-ידי מהנדסי תוכנה ישראלים וגרמנים. במכון וייצמן ברחובות, באוניברסיטה העברית, באוניברסיטת תל-אביב, בטכניון בחיפה, עובדים מדענים ישראלים וגרמנים יחדיו.

בהמשך אמר הנשיא קוהלר שגרמניה היא השותף העסקי הגדול ביותר של ישראל באירופה, אבל הפוטנציאל הכלכלי לא מוצה עדיין ואת זה צריך לשנות. ישראל מציעה למשק הגרמני אפשרויות לשותפות וחידושים וגם לחיזוק מפעלים קטנים ובינוניים. גרמניה מחפשת יזמים אמיצים אשר רואים גם מה צופן העתיד, וזאת מעבר לתוצאות מיידיות.

קוהלר ציין שלשלוש יש סיכוי והנוגעים בדבר חייבים לעשות הכל כדי לתמוך בתהליך שיוביל לשלום. לעשות שלום יכולים רק הישראלים ופלסטינים בעצמם והם יוכלו לעשות את זה רק יחדיו. העולם כולו מצפה להתקדמות. עבור שני הצדדים מדובר בשאלות של קיום.

קוהלר הוסיף שלאחר כניסתה של קפריסין לאיחוד האירופי, האיחוד האירופי נמצא במרחק של 20 דקות טיסה מישראל. "אנחנו נושנים שקרובים גם מבחינה תרבותית וגם מבחינה פוליטית. באיחוד האירופי גרמניה עומדת לצידה של ישראל. ב-1994 בעת נשיאותו של הלמוט קוהלר מועצת אירופה העניקה לישראל מעמד מועדף". גרמניה פעלה גם לאחרונה בצורה אינטנסיבית למען האי-נטרסים של ישראל. לישראל תהיה עכשיו נגישות טובה יותר לשוק הפנים האירופי וגם לתוכניות קידום רבות של האיחוד האירופי. גרמניה תמשיך לתמוך בישראל ותתמוך בהעמקת היחסים בין האיחוד האירופי לבין ישראל.

לסיום אמר נשיא גרמניה: "ביטחון אירופה ורווחתה כרוכים היום גם בהתפתחויות באזור שלכם. לכן השלום באזור שלכם נוגע לנו מאוד. אני מאמין במזרח תיכון שבו ישראל ומדינה פלסטינית יחיו בשלום יחדיו, אזור שבו איש לא יטיל ספק בקיומה של מדינת ישראל. במידה כזו צריך שיהיו גבולות בטוחים, גבולות שייפתחו בזכות הפיוס ומדוע במזרח התיכון לא תצליחו במה שהצליחו מדינות באירופה? באירופה נוצרה ידידות בין מדינות שהיו אויבות נצחיות בעבר-גרמניה וצרפת. החומה שהפרידה בין שתי הגרמניות בעבר נפלה. מדינות אירופה שהיו חלוקות בעבר-התאחדו".

נשיא גרמניה ציטט את דוד בן-גוריון שאמר: "מי שלא מאמין בני-סים, איננו ריאליסטים", והוסיף: "דווקא היום אנחנו זקוקים לאנשים מציאותיים כאלה, לריאליסטיים כאלה, בין הישראלים ובין הפלסטינים, בין הערבים, בין הגרמנים, האירופים והאמריקאים. כך יוגשם בסופו של דבר מה שנחשב עדיין לאוטופיה-השלום במזרח התיכון".